

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENME BİÇEMLERİ İLE ÖĞRENCİ BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Nejla GEZMİŞ*
Arif SARIÇOBAN**

Özet : Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğretiminde öğrenme biçemleri ile öğrenci başarısı arasında bir ilişkinin olup olmadığını belirlemektir. Bu çalışmada öğrenme biçemleri *Deneyimsel Öğrenme Kuramına* dayandırılarak araştırılmıştır. Kuramın ilkeleri genel olarak açıklandıktan sonra öğrenme biçemleri genel hatları ile tek tek ele alınmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin sahip oldukları öğrenme biçemleri ile İngilizce dersinden almış oldukları başarı notları arasındaki ilişki esas alınmıştır.

Çalışmaya Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Afyon Karahisar Mustafa Üstündağ İlköğretim Okulunda, Emek İlköğretim Okulunda, Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda ve Turgut Yılmaz İpek İlköğretim Okulunda 2004-2005 Eğitim-Öğretim yılında sekizinci sınıfa devam eden öğrenciler öğrenme biçemleri anketini cevaplayarak katılmışlardır.

Anketten elde edilen veriler ile öğrencilerin 2004-2005 Eğitim-öğretim yılı I.dönem İngilizce karne notları üzerinde SPSS olarak kısaltılan istatistik programı kullanılarak inceleme yapılmıştır. Bu inceleme sonucunda öğrenme biçemleri ile başarı arasında çeşitli katsayılarla ilişki olduğu ortaya çıkarılmıştır. Böylece yabancı dil öğretiminde öğrenme biçemlerinin çeşitli katkılarının olduğu ve öğretim esnasında öğrenme biçemlerinden yararlanılması gerektiği kanıtlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme biçemleri, başarı, yabancı dil öğretimi.

I. Giriş

Bireyin ya da toplumun iletişiminde kullandığı sözlü, yazılı ve devimsel simgelere dayanan anlaşma aracı (Demirel, 2003:26) olan dil üzerinde pek çok araştırma yapılmaktadır. Yüzyıllardır süren araştırmalarda dil olgusu çok çeşitli yönleri ile ele alınmıştır. Bu araştırmaların temelinde yatan amaç bireylere en iyi şekilde dil öğretimini gerçekleştirmek için neler yapılabileceğidir.

Hızla küreselleşen ve ilerleyen dünyada yabancı dil ya da diller bilmek çok fazla önem taşımaktadır. Küreselleşmeye ve ilerlemeye ayak uydurmaya çalışan ve Avrupa Birliği'ne katılma sürecinde bulunan ülkemizde de yabancı dil öğretimini en iyi ve en etkili şekilde gerçekleştirmek yabancı dil öğretmenlerinin en önemli görevidir. İnsan sosyal bir varlıktır ve farklı sosyal çevrelerde ve kültürlerde yetişir. Bu yüzden de her birey gerek fiziksel görüntüsü gerekse de yaşam tarzı bakımından farklıdır. Bunun sonucunda da bireylerin öğrenme tarzları da birbirlerinden farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar her bireyin farklı öğrenme biçemlerine sahip olmasına neden

* Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi A.B.D

** Y.Doç.Dr. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi A.B.D.

olmuştur. Bu nedenle bireylere eğitim-öğretim verilirken bireylerin farklı öğrenme biçemlerine sahip olduğu gerçeği göz önüne alınmalıdır. Sınıf içindeki bireylerin öğrenme biçemlerine uygun olarak öğretim yapıldığında öğrenme daha kolay gerçekleşir ve kalıcı olur. Bu yüzden de öğrenme biçemleri konusu yabancı dil öğretimi alanında da büyük bir önem arz etmektedir. Bu çalışmada öğrenciye uygun öğrenme biçemlerinin yabancı dil öğretiminde başarıyı etkilediği kanıtlanarak yabancı dil öğretiminde önemli bir sorunun altı çizilmiştir.

A. Kuramsal Çerçeve

Araştırma sürecine ve araştırma sonunda elde edilen verilere geçmeden önce öğrenme biçemleri ve öğrenme biçemlerinin dayandığı kuram hakkında bilgi vermek yararlı olacaktır. Öğrenmenin genelinde ve de dil öğreniminde etkili olan bazı etmenler vardır. Bunlar arasında öğrenen kişinin ihtiyaçları, ilgileri, güdülenme düzeyi, genel olarak sahip olduğu kişilik özellikleri, çevresi ile etkileşimi gibi pek çok etmen sayılabilir. Bu etmenlerin ortak özelliği öğrenen kişinin yaşantısı ile ilgili olmalarıdır. Öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrenen kişinin belirgin özelliklerini yansıtan öğretim ortamları yaratılmalıdır. Kısacası, öğrenme sürecinde öğrenen kişinin öğrenme sürecinden önceki ve öğrenme sürecindeki yaşantıları önemli yer tutar. Dil öğreniminin de herhangi bir öğrenmeden farkı yoktur. Dil öğrenimi sonucunda dil davranışlarında değişiklik meydana gelir. Dil öğretimi ve öğrenimi alanında yapılan çalışmalarda ortaya çıkan dil öğrenme kuramlarının bazıları öğrenenlerin yaşantılarına dayandırılmıştır. Bunlardan biri de David Kolb (2002) tarafından geliştirilen *Deneyimsel Öğrenme Kuramı*'dır (Experiential Learning Theory). Deneyimsel Öğrenme Kuramının en belirgin özellikleri şöyle sıralanabilir:

1. İnsanlar öğrenmeyi en iyi şekilde kendi deneyimlerinden ve görüşlerinden gerçekleştirirler.
2. İnsanların yaptıkları bildiklerinden daha önemlidir.
3. Öğrenme deneyimi oluşturarak bilginin ötesine ve becerinin içine geçmek mümkündür.
4. Öğrenilen bilgi uzun bir zamandan sonra da hatırlanmalıdır.
5. Öğrenme süreci eğlenceli, güdüleyici ve ödüllendirici olmalıdır.
6. Bireylerin fikirlerine ve tercihlerine saygı gösterilmelidir.
7. Öğrenme sürecinde destekleyici bir ortamda süreçte olabilecek değişiklikler için fırsatlar sağlanmalıdır.
8. Öğrenme sürecinde öğrenen üzerinde aşırı baskı ve şüphe oluşursa öğrenene rahatlaması için yeterli zaman ve boşluk verilmelidir.
9. Öğrenme sürecinde yeni ya da farklı bir şeyleri yapmayı denemek ortaya çıkacak olan sonuçtan daha önemlidir.
10. Etkili öğrenme için kontrollü küçük basamaklar şeklinde yol alınmalıdır (NDP,2002:4-6, <http://www.reviewing.co.uk/research/experiential.learning.htm>).

Bu kurama göre birey öğrenme sürecinde öğrenmesi gereken materyalin önce somut örneklerini gözlemler, sonra bu somut örneklerden genelleme yaparak soyut kavramlara ulaşır, en sonunda ise eylemi bizzat kendisi gerçekleştirir. Bu süreç içinde birey kendi başına çeşitli kararlar alır ki bu kararları almasında etkili olan bireyin yaşantısının izleridir. Bireyin yaşantısının izleri de bireyin sahip olduğu öğrenme biçimlerini oluşturur. Deneyimsel Öğrenme Kuramına göre Kolb (2002) tarafından kabul edilen öğrenme biçimleri şunlardır:

1. **Iraksak (Diverging):** Bu biçimin özelliklerini taşıyan bireyler bilgiyi sezgileri yoluyla alırlar. Karmaşık durumları farklı açılardan görebilmek için hayali tavırlarını ve yeteneklerini kullanırlar. Ayrıca bilgileri anlamlı bütünlük halinde birleştirme yeteneğine de sahiptirler. Hayal güçlerinin fazla olması en güçlü yönleridir.
2. **Yakınsak (Converging):** Bu biçime sahip kişiler bilgiyi önce düşünerek ve analiz ederek, sonra da yeni fikirlere ya da kavramlara uygulayarak edinirler. Fikirleri uygulama yeteneği en güçlü yanlarıdır. Tümdengelimci akıl yürütme yoluyla bilgileri düzenlerler. Mantıklı ve somut bir şekilde düşünürler.
3. **Uyumsamacı (Accommodating):** Gerçeklere uymayan kuramı yok sayabilirler. En güçlü yanları bir şeyleri yaptırabilme ve yeni deneyimlerin içine tamamiyle girebilme yetenekleridir. Problemlere sezgisel yolla ve deneme-yanılma durumları ile yaklaşırlar ve bilgiyi kendi analitik yeteneklerinden ziyade diğer insanlar aracılığı ile elde ederler.
4. **Özümseyici (Assimilating):** Kuramsal modeller ve nedenler yaratma yeteneği bu biçime sahip kişilerin en güçlü yönüdür. Önce düşünerek ve analiz ederek, sonra da planlayarak ve yansıtarak öğrenirler. Pratik uygulamaları önemsemezler, daha çok kuramların geliştirilmesi üzerinde dururlar (Stroot, Keil ve Stedman, 1998:1-3).

B. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada öncelikle araştırmanın örneklem grubundan elde edilen veriler üzerinde yapılan istatistiksel incelemeler sonucunda örneklem grubunun sahip olduğu öğrenme biçimleri ile yabancı dil dersinde elde ettiği başarı arasında bir ilişki olduğunun ispatlanması hedeflenmiştir. Diğer bir amaç ise öğrenme biçimlerinden haberdar olmanın hem öğrencilere hem de yabancı dil dersi öğretmenine sağladığı kolaylıkların ve katkıların belirtilmesidir.

II. Alan Yazın Taraması

Öğrenme biçimleri üzerine yapılan çeşitli araştırmalar sonucunda pek çok öğrenme biçimi geliştirilmiştir. Bu çalışmaların ortak noktası öğrenme biçimlerinin öğrenenin yaşantıları yoluyla oluşan içsel süreçler olduğudur. Bu açıdan bakıldığında öğrenme biçimleri *Deneyimsel Öğrenme Kuramı*ndan yola çıkılarak geliştirilmiştir. Bu çalışmada incelenen 22 çeşit öğrenme

biçemlerinin ikili gruplar şeklindeki en önemli özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- *Görsel öğrenci* öğrenme süreci içinde görerek öğrenirken *Sözel öğrenci* duyararak öğrenir.
- *Hareketli öğrenci* öğrenme sürecinde devamlı hareket halinde olmak isterken *Dokunumsal öğrenci* daha çok ellerini kullanmayı ister ve bu konuda becerileri iyi gelişmiştir.
- *Alan Bağımlı öğrenci* bir bütündeki parçaları algılama konusunda başarısızdır ve bütünü bütün olarak görür. *Alan Bağımsız öğrenci* ise bir bütündeki parçaları çok kolay bir şekilde algılayarak parçaların oluşturduğu bütünü algılamada zorluk yaşar.
- *Yenilikçi öğrenci* yeni bir bilgiyi öğrenmeden önce bu bilgiyi neden öğrenmesi gerektiğini bilmek ister. *Çözümsel öğrenci* ise verilen bilgilerin analizini kendisi yapmak ister, araştırmacı bir kişiliğe sahiptir.
- *Sağduyulu öğrenci* bilgiyi soyut bir şekilde alıp etkin bir şekilde kullanırken *Dinamik öğrenci* bilgiyi somut bir şekilde alıp aktif hale getirir.
- *Duyusal öğrenci* duyu yolu ile algılayacağı somut bilgileri öğrenmek isterken *Sezgici öğrenci* sezgileri ile anlamlandıracağı bilgileri öğrenmek ister.
- *Düşüncesel öğrenci* mantıklı bir sıra ile ve nesnel durumları içeren bilgileri kolayca öğrenir, öğrenme sürecinde mantıklıdır ve eleştirel düşünme güçleri kuvvetlidir. *Duyusal öğrenci* ise öğrenme sürecinde kişisel durumlardan ve öznel fikirlerden yararlanır, ezber yeteneği çok fazladır.
- *Yargılayıcı öğrenci* öğrenme sürecinde çok dakik ve düzenli iken *Algılayıcı öğrenci* başladığı hiçbir işi ya da ödevi tam zamanında bitiremez.
- *Etkin öğrenci* yeni bir bilgiyi yaparak ve deneyerek öğrenirken *Yansıtıcı öğrenci* yeni bilginin nasıl gerçekleştirildiğini gözlemlemeyi tercih eder.
- *Kuramcı öğrenci* teorileri ve olayların arkasında yatan nedenleri öğrenmek için büyük bir istek duyarken *Yararcı öğrenci* teorilerin nasıl gerçekleştirildiğini öğrenmek ister.
- *Zincirleme öğrenci* öğrenme sürecinde basitten zora doğru mantıklı bir şekilde sıralanmış bilgileri daha kolay öğrenirken *Bütüncül öğrenci* belli bir yığından rast gele bir şekilde ilgisini çeken konuları daha kolay öğrenir.

III. Yöntem

Bu çalışmada öğrenme biçemleri ile başarı arasındaki ilişki ele alındığı için öncelikle çeşitli kaynaklar taranarak yukarıda en genel özellikleri sıralanan yirmi iki tane öğrenme biçemi tespit edilmiştir. Daha sonra ise yabancı dil öğrenen öğrencilerin başarıları ile öğrenme biçemleri arasında ilişki olup olmadığını bulmak için öncelikle yabancı dil öğrenen öğrencilerin öğrenme biçemlerinin tespit etmek amacıyla öğrenme biçemi anketi uygulanmıştır.

A. Veri Toplama Araçları

Kullanılan bu anket, mevcut olan çeşitli anketlerden derlenen sorular ve araştırmacıların uzman kişilerin de görüşlerini alarak kendilerinin oluşturduğu sorulardan oluşturulmuştur. Anket çalışmasında bu araştırmada incelenen 22 tane öğrenme biçemi ile ilgili 55 soru vardır. Biçemler bu ankette yukarıda belirtildiği gibi ikili gruplar halinde sorulmuştur ve her grup ile ilgili 5 soru mevcuttur. Bu anketteki her sorunun a ve b olmak üzere şıkları vardır. Çalışmadaki bu a ve b şıkları “Her Zaman”, “Bazen” ve “Asla” şeklinde seçeneklere sahiptir. Anket çalışmasının açıklama bölümünde de belirtildiği gibi bu seçeneklerden “Her Zaman” 2, “Bazen” 1 ve “Asla” 0 sayı değeri ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerden her şık için kendilerine uygun düşen seçeneğin değerini yazarak anket çalışmasındaki soruları cevaplamaları istenmiştir.

Bu araştırmaya katılacak olan öğrenci grubu seçilirken çeşitli etmenler göz önüne alınmıştır. İlköğretim ve ortaöğretim çağındaki bireyler arasında ve ilköğretimin kademelerinde bulunan öğrenciler arasında çeşitli farklar olduğu için bu araştırmada sadece ilköğretimin sekizinci sınıfındaki bireyler incelenmiştir. Bunun yanı sıra örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin aynı eşitlikte ve düzeyde eğitim almış olmasına dikkat edilmesi için Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okulları seçilmiştir. Ayrıca araştırmacıların örneklem grubunu oluşturan öğrencileri yakından tanımış olması için araştırmacının öğrencilere ya da yabancı dil dersinin öğretmenine kolaylıkla ulaşabildiği 4 okul seçilmiştir.

Örneklem grubunun başarılarını ve başarısızlıklarını belirlemek amacıyla bu öğrencilerin 2004-2005 Eğitim-Öğretim yılı I.Dönem Yabancı Dil dersi karne notları kriter olarak kullanılmıştır. Öğrencilerin bu notları öğretmenlerinden ve okul idarelerinden temin edilmiştir. Türkiye’deki eğitim sistemindeki değerlendirme kriterleri olarak kabul edilen not sistemine göre öğrencilerin ders notları birden beşe kadar olan rakamlarla ifade edilmektedir. Var olan not sisteminde 1 zayıf, 2 orta, 3 geçer, 4 iyi, 5 ise pekiyi olarak değerlendirilir. Bu çalışmada ise öğrencilerin 1 ve 2 notları başarısız, 4 ve 5 notları başarılı olarak değerlendirilmiş ve 3 notu değerlendirme kapsamına alınmamıştır; çünkü 3 notu, araştırmacılar tarafından ne başarılı ne de başarısız bir not olarak görülmektedir.

B. Uygulama

Bu çalışmanın uygulama kısmını oluşturan anket çalışması araştırmacılarından birinin görev yaptığı Afyon Karahisar Mustafa Üstündağ İlköğretim Okulu’nda 33, Yatılı İlköğretim Bölge Okulu’nda 49, Emek İlköğretim Okulu’nda 44 ve Turgut Yılmaz İpek İlköğretim Okulu’nda 100 olmak üzere toplam 226 tane sekizinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Toplam 226 öğrenciye uygulanan bu anket çalışmasında 2004-2005 Eğitim-Öğretim yılı I.Dönem İngilizce dersi karne notu 3 olduğu için değerlendirme dışı tutulan

öğrenci sayısı 47'dir. Dolayısıyla, cevapları değerlendirilmeye alınan 179 öğrenciden 100 tanesinin anket cevapları başarılı öğrenciler olarak değerlendirilirken 79 tanesinin anket cevapları başarısız öğrenciler olarak değerlendirilmiştir.

IV. Bulgular ve Yorum

Anket verileri üzerinde istatistiki inceleme yapılarak öğrencilerin öğrenme biçimleri ile başarıları arasında ilişki olup olmadığı istatistiki değerler ışığı altında açıklanmıştır. Bu araştırmada verileri incelemek amacıyla “Sosyal Bilimler İçin İstatistiki Değerlendirme Paketi (SPSS)” adıyla anılan veri inceleme programı kullanılmıştır.

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle öğrenme biçimleri ile öğrenci başarıları arasındaki ilişki irdelenmektedir (Tablo 1). Elde edilen sonuçlardan hareketle başarılı öğrencilerin tercih edip kullandıkları biçemlerin hangileri olduğu ve hangi sıklıkla kullandıkları ise çalışmanın ikinci kısmında verilmektedir.

Bu araştırmada öğrencilerin öncelikle genel olarak daha sonra da başarılı öğrenciler ve başarısız öğrenciler olmak üzere üç şekilde inceleme yapılmıştır. Bu incelemelerin sonuçlarına göre aşağıda verilen tablolar istatistiki verilerin düzenlenmesi açısından hazırlanmıştır.

Tablo 1. Öğrencilerin Kullandıkları Öğrenme Biçimleri ile Başarıları Arasındaki İlişki ve Kullanma Sıklığı

Öğrenme Biçimleri	Genel Öğrenci Başarısı		Başarılı Öğrenciler	
	r=		r=	
Görsel	.249*		.024	
Sözel	.165*		.207*	
Dokunumsal	-.041		-.007	
Hareketli	.136		.062	
Alan Bağımlı	.133		.161	
Alan Bağımsız	.188*		.298*	
Yenilikçi	.335*		.077	
Çözümsel	.088		.187	
Sağduyulu	.317*		.41*	
Dinamik	.175*		.145	
Duyusal	.127		.056	
Sezgici	.064		.221*	
Düşünsel	.3*		.14	
Duygusal	-.052		.222*	
Yargılayıcı	-.008		-.017	
Algılayıcı	.083		.101	
Etkin	.1		.1	
Yansıtıcı	.114		.154	
Kuramcı	.267*		.41*	
Yarararı	.168*		.046	
Zincirleme	.269*		.106	
Bütüncül	-.047		.073	

*Anlamli bir ilişkinin varlığı

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin başarıları ile ilişkili olan öğrenme biçimlerinin Görsel-Sözel öğrenme biçemi grubundan *Görsel* ($r=0,249$) hem de *Sözel biçem* ($r=0,165$), Alan Bağımlı-Alan Bağımsız öğrenme biçemi grubundan *Alan Bağımsız biçem* ($r=0,188$), Yenilikçi-Çözümsel öğrenme biçemi grubundan *Yenilikçi biçem* ($r=0,335$), Sağduyulu-Dinamik öğrenme biçemi grubundan hem *Sağduyulu* ($r=0,317$) hem de *Dinamik biçem* ($r=0,175$), Düşüncesel-Duygusal öğrenme biçemi grubundan *Düşüncesel biçem* ($r=0,3$), Kuramcı-Yararlı öğrenme biçemi grubundan hem *Kuramcı* ($r=0,267$) hem de *Yararlı biçem* ($r=0,168$), Zincirleme-Bütüncül öğrenme biçemi grubundan *Zincirleme biçem* ($r=0,269$) olduğu görülmektedir.

Yukarıda elde edilen sonuçlara göre başarılı öğrenciler baz alınarak yapılan analizlerde Görsel-Sözel öğrenme biçemi grubundan *Sözel biçem* ($r=0,207$), Alan Bağımlı-Alan Bağımsız öğrenme biçemi grubundan *Alan Bağımsız biçem* ($r=0,298$), Sağduyulu-Dinamik öğrenme biçemi grubundan *Sağduyulu biçem* ($r=0,41$), Duyusal-Sezgici öğrenme biçemi grubundan *Sezgici biçem* ($r=0,221$), Düşüncesel-Duygusal öğrenme biçemi grubundan *Duygusal biçem* ($r=0,222$) ve Kuramcı-Yararlı öğrenme biçemi grubundan *Kuramcı öğrenme biçemi* ($r=0,41$) ile başarılı öğrencilerin başarıları arasında önemli bir ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca Dokunumsal-Hareketli, Yenilikçi-Çözümsel, Yargılayıcı-Algılayıcı, Zincirleme-Bütüncül ve Etkin-Yansıtıcı öğrenme biçemi gruplarından hiçbir öğrenme biçiminin başarılı öğrencilerin başarıları arasında önem teşkil edecek bir ilişki görülmemiştir. Ancak unutulmamalıdır ki bu çalışmada bir örneklem vardır. Bu sonuçlar bu örneklem üzerinden çıkarılmıştır. Bu gruplardan da ilişki katsayıları çıkmıştır ancak örneklemin yapısı gereği % 95 ve % 99 güven düzeyinde olmayan katsayılar ilişki açısından değerlendirilmemiştir. Çalışmalara katılan örneklem değiştikçe veya yapıca farklılaştıkça bu gruplardan çıkan katsayı değeri de değişir. Bu da bu gruptaki öğrenme biçimlerinin de başarı üzerinde etkisi olduğunun kanıtı olur. Kısaca, yapılan bu çalışmada ele alınan bütün öğrenme biçimleri gruplarında yer alan öğrenme biçimlerinden en az birinin, değeri az da olsa, başarı ile ilişkili olduğu sonucu bulunmuştur. Dolayısıyla öğrenme biçimleri kavramının yabancı dil öğretiminde önemli bir yeri olduğu bu sonuçlarla ispatlanmış bulunmaktadır.

Başarısız öğrenciler üzerinde yapılan incelemeler sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında ise genel olarak hiçbir öğrenme biçiminin başarısızlık ile arasında önem teşkil edecek bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla öğrencilerin sahip olduğu öğrenme biçimleri öğrencilerin başarısız olmalarına neden olmaz. Ayrıca öğretmenin sınıf içerisinde biçimlerin özelliklerini yansıtan etkinlikler kullanması da başarısızlığa neden olmaz. Öğrenme biçimleri göz önüne alarak yapılan öğretim süreçleri başarı düzeyini artırırken başarısızlığı artırması mümkün değildir.

Başarısız öğrencilerin başarısızlıkları ile öğrenme biçimleri arasındaki ilişkilerin katsayıları incelendiğinde, başarısızlık ile en düşük katsayıda ilişkili olan öğrenme biçimlerinin başarı ile en yüksek katsayıda ilişkili olan öğrenme biçimleri olduğu görülmektedir. Bu sonuç da öğrenme biçimlerinin başarı ile ilişkili olduğunu bir kez daha kanıtlar. Aşağıda verilen Tablo'da bu araştırmada yapılan incelemeler sonucu elde edilen öğrenme biçimleri ile başarı arasındaki ilişki katsayıları yapılan inceleme çeşitlerine göre öğrencilerin geneli, başarılı öğrenciler ve başarısız öğrenciler baz alınarak gösterilmektedir. Bu tabloda renkli olarak gölgelemiş olan öğrenme biçimleri başarı ile ilişkili olan öğrenme biçimlerini göstermektedir.

Özetle, dört ilköğretim okulundaki sekizinci sınıf öğrencilerine uygulanan anket çalışmasının öğrencilerin 2004-2005 Eğitim-Öğretim yılı I.döneminde yabancı dil dersi karne notları baz alınarak incelenmesi sonucu aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1.Öğrencilerinin genelinin başarıları ile Görsel-Sözel öğrenme biçimi grubundan hem Görsel hem de Sözel biçem, Alan Bağımlı-Alan Bağımsız öğrenme biçimi grubundan Alan Bağımsız biçem, Yenilikçi-Çözümsel öğrenme biçimi grubundan Yenilikçi biçem, Sağduyulu-Dinamik öğrenme biçimi grubundan hem Sağduyulu hem de Dinamik biçem, Düşüncesel-Duyusal öğrenme biçimi grubundan Düşüncesel biçem, Kuramcı-Yararçı öğrenme biçimi grubundan hem Kuramcı hem de Yararçı biçem, Zincirleme-Bütüncül öğrenme biçimi grubundan Zincirleme biçem arasında örneklemin yapısı gereği ve % 95 ve % 99 güven düzeyinde önem teşkil eden bir ilişki mevcuttur.

2.Başarılı öğrencilerin başarıları ile Sözel biçem, Alan Bağımsız biçem, Sağduyulu biçem, Sezgici biçem, Duyusal biçem ve Yararçı öğrenme biçimi arasında örneklemin yapısı gereği ve % 95 ve % 99 güven düzeyinde önemli kabul edilen bir ilişki vardır.

3. Bütün öğrenme biçimleri gruplarında yer alan öğrenme biçimlerinden en az birinin, değeri az da olsa, başarı ile ilişkisi muhakkak vardır.

4.Başarısız öğrenciler başarısızlıkları ile hiçbir öğrenme biçiminin arasında önem teşkil edecek bir ilişki yoktur.

5.Öğrencilerin sahip olduğu öğrenme biçimleri öğrencilerin başarısız olmalarına neden olmaz.

6.Başarısızlık ile en düşük katsayıda ilişkili olan öğrenme biçimleri başarı ile en yüksek katsayıda ilişkili olan öğrenme biçimleridir.

7.Öğretim sürecinin en başında öğrencilerin öğrenme biçimlerini belirlemek amacıyla anket çalışması uygulanmalıdır. Böylelikle hem öğretmen hem de öğrenciler öğrencilerin öğrenme sürecinde en iyi ve etkili olarak hangi tekniklerle ve etkinliklerle öğrenebildiklerinden haberdar olurlar.

8. Öğrenme biçimleri başarıyı artırdığına göre öğrenme biçimlerine uygun etkinlikler ve teknikler kullanmak öğretim sürecindeki başarının artmasını sağlar.

V. Sonuç ve Öneriler

Öğrenmeyi daha etkili kılan ve öğretim sürecinde öğrenenin verimliliğini artmasını sağlayan öğrenme ve öğretme ilkeleri vardır. Aşağıda sıralanan bu ilkeler incelendiğinde bu ilkeler ile öğrenme biçimlerinin örtüştüğü anlaşılmaktadır. Dolayısıyla öğrenmenin daha etkili gerçekleşmesini ve daha kalıcı olmasını sağlamak amacıyla belirlenen bu ilkelerden yola çıkarak öğrenme biçimlerinin de genel olarak öğrenmenin etkili ve kalıcı olmasını sağladığı belirtilebilir.

- Öğrenene görelilik ilkesi
- Bilinenden bilinmeyen, somuttan soyuta ilkesi
- Öğrenen eylemi veya aktivite ilkesi
- Hayata yakınlık ilkesi
- Bütünlük ilkesi
- Hazır bulunuşluk ilkesi
- Güdüleme ilkesi
- Katılım ilkesi
- Tekrar ilkesi
- Pekiştirme ilkesi
- Geribildirim ilkesi
- Transfer ilkesi (Yılmaz ve Sünbül, 2003:29-52).

Öğrenme biçimleri ile yabancı dil öğretimindeki başarı arasında ilişki olduğu yapılan analizler sonucu ortaya çıkarılmıştır. Ancak öğrenme biçimleri sadece başarıyı artırmaz. Öğrenme biçimleri konusunda İngiltere’de eğitim ve öğretimine devam eden Hull Üniversitesi’nin 2004 yılında yayımladığı bir makalede öğrenme biçimlerin yabancı dil öğretimine katkıları şu şekilde özetlenmiştir:

“Öğrenme biçimleri ile öğrenciye sunulan öğretim materyalleri birbiri ile uyumlu değilse öğrenci

- öğrenme sürecinde etkili olamaz,
 - motivasyonunu kaybeder,
 - öğrenmekten vazgeçmeye meyilli hale gelir;
- Öğrenci, öğrenme biçimlerinden haberdar olursa
- daha etkili bir şekilde öğrenir,
 - öğrenim sürecinden daha fazla tatmin olur,
 - öğrenmeye daha çok motive olur,
 - öğrenme sürecinde yaşadığı güçlükleri ortadan kaldırır;
- Öğrenci kendi zayıf yönlerinin farkında olursa
- yeterince performans gösterememesinin sebeplerini *daha* iyi anlar,
 - belli etkinliklerle başa çıkabilmesini sağlayacak stratejiler geliştirir,

- öğrenim sürecindeki ilerlemesi için uygun hedefler belirler” (SAS,2004:1,<http://www.studyadvice.hull.ac.uk/documents>)

Öğrenme biçemleri konusunda yabancı dil öğreten kişinin bilgisi olması gerekir. Yabancı dil öğreten kişinin öğrenme biçemleri konusunda bilgi sahibi olmasının bu kişiye çeşitli katkıları vardır. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- Öğrencilerini daha yakından tanıma fırsatı bulur.
- Öğrencilerinin nasıl öğrendiklerini bilir (Eggen ve Kauchak, 2001:137).
- Öğrencileri arasında var olan bireysel farklılıkları ve bu farklılıkların öğretim sürecine yansımalarını kolay anlar (Eggen ve Kauchak, 2001:137).
- Grup çalışması yaptırırken hangi öğrencileri bir araya getireceğini bilir.
- Öğrenciler arasındaki iletişimi güçlendirir.
- Sınıf içinde hoşgörü ortamının oluşmasını sağlar.
- Öğrencileri ile daha iyi iletişim kurar ve öğrencileri ile etkileşimi geliştirir.
- Öğretim sürecinde hangi öğretim yöntem ve tekniklerinin öğrencilerine uygun olduğunu ve bunlardan nasıl yararlanacağını bilir.
- Öğretim sürecinde öğrencilerine en uygun olan materyalleri seçer.
- Yöntembilim konusunda bilgisi artar.
- Mesleki bilgisi ve başarısı artar.
- Daha başarılı öğrenciler yetiştirir.
- Öğretmekten daha çok zevk alır, çünkü öğretmeyi gerçekleştirir.
- Öğretim sürecinde belirlediği hedeflere tam olarak ulaşır.

Yabancı dil öğreten kişinin yanı sıra yabancı dil öğrenen kişilerin de öğrenme biçemleri konusunda bilgi sahibi olması gerekir. Yabancı dil öğrenen kişilerin öğrenme biçemleri konusunda bilgi sahibi olmalarının bu kişilere getirileri şu şekilde özetlenebilir:

- Hangi konuyu nasıl öğrendiklerinin farkına varırlar.
- Nasıl çalışmaları gerektiğini bilirler.
- Nasıl başarılı olacaklarını ya da başarılarını nasıl artıracaklarını bilirler.
- Öğrenme biçemlerini kullanarak öğrendikleri bilgileri uzun süre unutmazlar ve kolayca hatırlarlar.
- Öğrenme biçemlerinden faydalandıkları takdirde öğrenmek onlar için zor olmaz, duydukları kaygılarından kurtulurlar; böylelikle öğrenmeye karşı olumlu tavırlar geliştirirler ve öğrenmekten zevk alırlar.
- Öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlarla başa çıkma yollarını bilirler.
- Kaygılanmışlık düzeyleri öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyecek kadar artmaz, çünkü hangi yöntemlerle öğreneceklerinden haberdardırlar.
- Kendilerini daha yakından ve iyi tanıma fırsatı bulurlar.
- Sınıf içerisinde arkadaşlarını yakından tanırlar, böylelikle beraber çalışabilecekleri kişileri seçerler.

- Öğretim sürecinde öğretmen öğrenme biçimlerini göz önüne alarak öğretim gerçekleştirdiği takdirde öğrenciler çok farklı yöntem ve tekniklerden haberdar olurlar.
- Öğretim sürecinde farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması ile öğrenciler öğretim sürecinden çok daha fazla zevk alırlar.
- Öğrenme sürecinde gösterdikleri başarı artar.

Yabancı dil öğreten bir kişinin amacı en etkili ve en kalıcı öğretimi gerçekleştirmektir. Bu amacına ulaşmak için öncelikle yabancı dil öğreteceği öğrencileri daha yakından tanımalıdır. Böylelikle yabancı dil öğreten kişi öğrencilerine uygun öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilir. Yabancı dil öğretmenin öğrencilerini tanıması onların nasıl öğrendiklerini ve nasıl çalıştıklarını anlaması demektir ki bu da öğrencilerin öğrenme biçimlerini bilmek anlamına gelir.

Araştırmacı tarafından yabancı dil öğreten kişilere öğrencilerinin nasıl öğrendiklerinden ve çalıştıklarından haberdar olmaları için öğretim sürecinin en başında öğrencilerine öğrenme biçimlerini belirleyecek olan bir çalışma uygulamaları ve öğrencilere uygulanan bu çalışmanın sonuçlarının öğrencilere de duyurulması önerilmektedir. Böylelikle öğrenciler de kendi öğrenmeleri hakkında bilgiye sahip olurlar ve kendilerini daha yakından tanırlar. Bunun sonucunda etkili ders çalışma yollarının farkına vararak öğrenme süreçlerindeki başarılarını artırabilirler. Ayrıca, araştırmacı tarafından yabancı dil öğreten kişilere belirledikleri öğrenme biçimlerine uygun öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaları önerilmektedir. Böylelikle hem öğrenciler daha kolay ve zevkli öğrenme gerçekleştirecektir hem de öğretim süreci sonundaki değerlendirmelerde başarı artacaktır.

Abstract : This study aims at researching whether there is a relationship between learning styles and learners' success in foreign language teaching. Learning styles were based on Experiential Learning Theory in this study. After the principles of the theory were generally explored, each of the learning styles were handled in detail. The relationship between learning styles which the learners had and the marks which the learners got in English course was the main subject of this study.

The students at Grade 8 in 2004-2005 Academic year in Mustafa Üstündağ Elementary School, Emek Elementary School, Boarding Elementary School and Turgut Yılmaz İpek Elementary School in Afyon Karahisar participated in this study.

The data obtained from the inventory and the marks which the pupils got in their English course in 2004-2005 Academic year 1st semester were analyzed by using a statistical programme called as SPSS. The results of this analysis indicated that there is a relationship between learning styles and learners' success in various correlations. Hence, it was proved that the learning styles had various contributions to foreign language teaching and it was necessary to benefit from the learning styles during the teaching process.

Key Words: Learning styles, success, foreign language teaching.

Kaynakça

- Demirel, Ö., (2003), *Eğitim Sözlüğü*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Eggen, P., ve Kauchak, D., (2001), *Educational Psychology: Windows on Classrooms*, New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- National Development Plan, (2002), *Learning Styles: Kolb's Theory of Experiential Learning*, Dublin: Trinity College, <http://www.reviewing.co.uk/research/experiential.learning.htm>, [24.04.2005].
- Stroot, S., ve diđerleri, (1998), *Peer Assistance and Review Guidebook*, OH: Ohio Department of Education, <http://education.utoledo.edu/par/Adults.html>. [08.02.2005].
- Study Advice Service, (2004), *Learning Styles*, İngiltere: The University Of Hull, <http://www.studyadvice.hull.ac.uk/documents/Learning%20styles.pdf>, [08.02.2005].
- Yılmaz, H., Sünbül, A.M., (2003), *Öđretimde Planlama ve Değerlendirme*, Konya: Çizgi Kitabevi.